Zbiór Orzeczeń

OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO
ANTHONY'EGO M. COLLINSA
przedstawiona w dniu 4 października 2024 r. [1]

Sprawa C-583/23 [Delda] [i]

AK
Postępowanie karne
przeciwko
Openbaar Ministerie

[wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Cour de cassation (Francja)]

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych – Dyrektywa 2014/41/UE – Europejski nakaz dochodzeniowy w sprawach karnych – Przedmiotowy zakres stosowania – Pojęcie „czynności dochodzeniowej" – Doręczenie postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia, zawierającego ponadto nakaz osadzenia w zakładzie karnym lub areszcie oraz zobowiązanie do złożenia poręczenia majątkowego – Przesłuchanie osoby, której postawiono zarzuty

Wprowadzenie

1. Niniejszy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, z którym zwrócił się Cour de cassation (sąd kasacyjny, Francja), dotyczy wykładni art. 1 i 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych [2]. Wniosek ten został skierowany w ramach postępowania w sprawie skargi kasacyjnej wniesionej przez obywatelkę hiszpańską, zatrzymaną we Francji, na wyrok chambre de l'instruction de la cour d'appel de Paris (izby śledczej sądu apelacyjnego w Paryżu) oddalający jej wniosek o stwierdzenie nieważności protokołu z przesłuchania przeprowadzonego przez francuskiego sędziego śledczego w wykonaniu europejskiego nakazu dochodzeniowego wydanego przez organy hiszpańskiego wymiaru sprawiedliwości.

2. Niniejsza sprawa daje Trybunałowi sposobność wyjaśnienia przedmiotowego zakresu stosowania europejskiego nakazu dochodzeniowego, a w szczególności zakresu pojęcia „czynności dochodzeniowych" w rozumieniu wspomnianych przepisów dyrektywy 2014/41, o których przeprowadzenie można wnosić w ramach takiego nakazu.

[1] Język oryginału: francuski.

[i] Niniejszej sprawie została nadana fikcyjna nazwa. Nie odpowiada ona rzeczywistej nazwie ani rzeczywistemu nazwisku żadnej ze stron postępowania.

[2] Dz.U. 2014, L 130, s. 1; sprostowania: Dz.U. 2015, L 143, s. 16; Dz.U. 2019, L 245, s. 9.

Ramy prawne

Prawo Unii

Konwencja o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej

3. Zgodnie z art. 5 Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej[3] (zwanej dalej „konwencją z 29 maja 2000 r."), zatytułowanym „Wysyłanie oraz doręczanie dokumentów procesowych":

„1. Każde państwo członkowskie przesyła osobom znajdującym się na terytorium innego państwa członkowskiego przeznaczone dla nich dokumenty procesowe, bezpośrednio drogą pocztową.

2. Dokumenty procesowe mogą być wysyłane za pośrednictwem organów państwa członkowskiego wezwanego jedynie wówczas, gdy:

a) adres osoby, dla której dokument jest przeznaczony, jest nieznany albo niepewny; lub

b) odpowiednie przepisy proceduralne państwa członkowskiego wzywającego wymagają dowodu doręczenia dokumentu adresatowi – innego niż poświadczenie, jakie można uzyskać przy doręczeniu drogą pocztową; lub

c) nie można było doręczyć dokumentu drogą pocztową; lub

d) państwo członkowskie wzywające ma uzasadnione powody, aby sądzić, iż droga pocztowa będzie nieskuteczna lub jest niewłaściwa.

3. W sytuacji, gdy istnieją powody by przypuszczać, że adresat nie rozumie języka, w którym sporządzono dokument, wówczas dokument ten, lub przynajmniej jego istotne fragmenty, musi zostać przetłumaczony na język (jeden z języków) państwa członkowskiego, na terytorium którego przebywa adresat. Jeżeli organ, który wystawił dokument procesowy, wie, że adresat rozumie jedynie jakiś inny język, wówczas dokument ten, lub przynajmniej jego istotne fragmenty musi zostać przetłumaczony na ten inny język.

4. Do wszelkich dokumentów procesowych dołącza się pouczenie o tym, że adresat może uzyskać od organu, który sporządził dokument lub od innych organów w tym państwie członkowskim – informacje dotyczące jego praw i obowiązków związanych z tym dokumentem. Do pouczenia tego ma zastosowanie ust. 3.

[…]".

[3] Konwencja przyjęta przez Radę zgodnie z art. 34 Traktatu o Unii Europejskiej o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej (Dz.U. 2000, C 197, s. 1).

Dyrektywa 2014/41

4. Artykuł 1 dyrektywy 2014/41, zatytułowany „Europejski nakaz dochodzeniowy i obowiązek jego wykonania", stanowi w ust. 1:

„Europejski nakaz dochodzeniowy (END) to orzeczenie sądowe wydane lub zatwierdzone przez organ wymiaru sprawiedliwości jednego państwa członkowskiego (zwanego dalej »państwem wydającym«) w celu wezwania innego państwa członkowskiego (zwanego dalej »państwem wykonującym«) do przeprowadzenia jednej lub kilku określonych czynności dochodzeniowych w celu uzyskania materiału dowodowego zgodnie z niniejszą dyrektywą.

END można także wydać w celu uzyskania materiału dowodowego, którym właściwe organy państwa wykonującego już dysponują".

5. Artykuł 3 tej dyrektywy, zatytułowany „Zakres stosowania END", brzmi następująco:

„END podlega każda czynność dochodzeniowa poza utworzeniem wspólnego zespołu dochodzeniowo-śledczego oraz gromadzeniem materiału dowodowego w ramach takiego zespołu dochodzeniowo-śledczego, przewidzianego w art. 13 Konwencji [z 29 maja 2000 r.] oraz w decyzji ramowej Rady 2002/465/WSiSW [z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych (Dz.U. 2002, L 162, s. 1) z wyjątkiem przypadków, gdy czynności te podejmowane są w celu zastosowania art. 13 ust. 8 [tejże] konwencji oraz art. 1 ust. 8 decyzji ramowej 2002/465/WSiSW".

6. Artykuł 9 tej dyrektywy, zatytułowany „Uznawanie i wykonywanie", przewiduje w ust. 1–2:

„1. Organ wykonujący uznaje END przekazany zgodnie z niniejszą dyrektywą, nie wymagając dopełnienia żadnych dodatkowych formalności oraz zapewnia jego wykonanie w taki sam sposób i w takim samym trybie, jak w przypadku gdyby dana czynność dochodzeniowa została zarządzona przez organ państwa wykonującego, chyba że ten organ wykonujący powołuje się na jedną z podstaw odmowy uznania lub wykonania lub jedną z podstaw odroczenia przewidzianych w niniejszej dyrektywie.

2. O ile niniejsza dyrektywa nie stanowi inaczej, organ wykonujący dopełnia formalności i procedur wyraźnie wskazanych przez organ wydający, pod warunkiem że takie formalności i procedury nie są sprzeczne z podstawowymi zasadami prawa państwa wykonującego".

7. Artykuł 10 omawianej dyrektywy, zatytułowany „Zastosowanie innego rodzaju czynności dochodzeniowej", stanowi:

„1. Organ wykonujący stosuje w miarę możliwości inną czynność dochodzeniową niż wskazana w END, gdy:

a) czynność dochodzeniowa wskazana w END nie istnieje w prawie państwa wykonującego; albo

b) czynność dochodzeniowa wskazana w END nie byłaby dopuszczalna w podobnej sprawie krajowej.

2. Bez uszczerbku dla art. 11, ust. 1 nie ma zastosowania do następujących czynności dochodzeniowych, które muszą być zawsze dostępne na mocy prawa krajowego państwa wykonującego:

[…]

c) przesłuchanie świadka, biegłego, ofiary, podejrzanego lub oskarżonego lub osoby trzeciej na terytorium państwa wykonującego;

[…]".

8. Artykuł 24 dyrektywy 2014/41, zatytułowany „Przesłuchanie w formie wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej formy przekazu audiowizualnego", stanowi w ust. 1:

„Jeżeli dana osoba znajduje się na terytorium państwa wykonującego i musi zostać przesłuchana w charakterze świadka lub biegłego przez właściwy organ państwa wydającego, organ wydający może wydać END w celu przesłuchania świadka lub biegłego z wykorzystaniem wideokonferencji lub innej formy przekazu audiowizualnego, zgodnie z ust. 5–7.

Organ wydający może wydać END również w celu przesłuchania podejrzanego lub oskarżonego z wykorzystaniem wideokonferencji lub innej formy przekazu audiowizualnego".

9. Artykuł 34 tej dyrektywy, zatytułowany „Związki z innymi instrumentami prawnymi, porozumieniami i uzgodnieniami", stanowi w ust. 1:

„Odpowiednie postanowienia wymienionych poniżej konwencji, które regulują stosunki między państwami członkowskimi związanymi niniejszą dyrektywą, zostają od dnia 22 maja 2017 r. zastąpione niniejszą dyrektywą, bez uszczerbku dla ich stosowania między państwami członkowskimi a państwami trzecimi oraz dla ich tymczasowego stosowania na mocy art. 35:

[…]

c) Konwencji [z dnia 29 maja 2000 r.] i protokołu do niej".

Prawo francuskie

10. Artykuł 694–16 code de procédure pénale (francuskiego kodeksu postępowania karnego)[4] stanowi:

„Europejski nakaz dochodzeniowy jest orzeczeniem sądowym wydanym przez państwo członkowskie, zwane państwem wydającym, zawierającym wniosek do innego państwa członkowskiego, zwanego państwem wykonującym, przy użyciu formularzy wspólnych dla wszystkich państw, o przeprowadzenie na swoim terytorium, w określonym terminie, czynności dochodzeniowych mających na celu uzyskanie dowodów dotyczących przestępstwa lub o przekazanie dowodów już przez to państwo posiadanych.

[4] Sąd odsyłający wskazuje, że dyrektywa 2014/41 została transponowana do prawa francuskiego przez art. 694–15 i nast. francuskiego kodeksu postępowania karnego.

Celem nakazu dochodzeniowego może być również tymczasowe zapobieżenie zniszczeniu, przekształceniu, usunięciu, przekazaniu lub pozbyciu się przedmiotu, który może być wykorzystany jako dowód.

Jego celem może być także tymczasowe przekazanie osoby pozbawionej wolności w państwie wykonującym w związku z przeprowadzeniem czynności procesowej, która to czynność wymaga obecności tej osoby, lub tymczasowe przekazanie osoby pozbawionej wolności w państwie wydającym do państwa wykonującego do celów przeprowadzenia wnioskowanej czynności dochodzeniowej.

Dowody, o których mowa w dwóch pierwszych ustępach, mogą również dotyczyć naruszenia przez osobę obowiązków wynikających z wyroku skazującego, nawet jeżeli naruszenie to nie stanowi przestępstwa".

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu w postępowaniu głównym, pytanie prejudycjalne i postępowanie przed Trybunałem

11. W dniu 1 marca 2021 r. organy hiszpańskiego wymiaru sprawiedliwości przekazały organom francuskim europejski nakaz dochodzeniowy (zwany dalej „spornym europejskim nakazem dochodzeniowym") z wnioskiem o doręczenie AK, przebywającej w areszcie we Francji w ramach wykonywania kary, postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia wydanego 30 września 2009 r. przez Juzgado Central de Instrucción nº 4 de la Audiencia Nacional (centralny sąd śledczy nr 4 wysokiego sądu krajowego, Hiszpania) [5]. Postanowienie to zawierało również nakaz osadzenia w zakładzie karnym lub areszcie oraz zobowiązanie do złożenia poręczenia majątkowego. W spornym europejskim nakazie dochodzeniowym organy hiszpańskiego wymiaru sprawiedliwości zażądały również, aby AK mogła, w obecności swojego obrońcy, „przedstawić wszelkie informacje, dowody i oświadczenia dotyczące odnośnych czynów".

12. W dniu 19 lipca 2021 r. sędzia śledczy tribunal judiciaire de Paris (sądu rejonowego w Paryżu, Francja) – co zostało przez niego zaprotokołowane – doręczył AK, w obecności jej obrończyni, wspomniane postanowienie o postawieniu w stan oskarżenia oraz wręczył zarówno zainteresowanej, jak i jej obrończyni kopię tego nakazu w języku hiszpańskim i odebrał od zainteresowanej oświadczenia [6].

13. Następnego dnia AK wniosła do izby śledczej cour d'appel de Paris (sądu apelacyjnego w Paryżu) skargę o stwierdzenie nieważności tego przesłuchania, podnosząc zasadniczo, że w ramach europejskiego nakazu dochodzeniowego nie można domagać się doręczenia postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia które zawiera ponadto nakaz tymczasowego aresztowania oraz zobowiązanie do złożenia poręczenia majątkowego.

[5] AK została oskarżona o dokonanie czynów terrorystycznych.

[6] Z protokołu z dnia 19 lipca 2021 r., przekazanego przez sąd odsyłający w następstwie wniosku Trybunału o udzielenie informacji, wynika, że AK złożyła następujące oświadczenia dotyczące czynów wskazanych w postanowieniu o postawieniu w stan oskarżenia: „Zaprzeczam wszystkim tym zarzutom. Oskarżenia te opierają się na oświadczeniach, do których zostałam zmuszona w wyniku tortur 20 lat temu. Powtarzam to od lat i powtórzyłam to kolejny raz w ramach postępowania w sprawie europejskiego nakazu [aresztowania]. Przedstawiliśmy nawet dowody i cour d'appel de Paris (sąd apelacyjny w Paryżu, Francja) odmówił wykonania europejskiego nakazu aresztowania. Nie rozumiem, w jaki sposób mogą państwo doręczać mi postanowienie o postawieniu w stan oskarżenia w sprawie, w której francuski wymiar sprawiedliwości odmówił wykonania europejskiego nakazu aresztowania".

14. W orzeczeniu z dnia 20 kwietnia 2022 r. izby śledcza cour d'appel de Paris (sądu apelacyjnego w Paryżu) odrzuciła skargę. Stwierdziła ona w szczególności, że organy hiszpańskiego wymiaru sprawiedliwości domagały się nie tylko doręczenia AK postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia, nakazu aresztowania, ale także o umożliwienie jej „przedstawienia wszelkich informacji, dowodów i oświadczeń dotyczących odnośnych czynów". Sąd ten wskazał również, z jednej strony, że w spornym europejskim nakazie dochodzeniowym stwierdzono, iż czynności, o które wnioskowano, wpisywały się „w ramy weryfikacji popełnienia czynów oraz wszystkich okoliczności, które mogą mieć wpływ na ich kwalifikację i na winę sprawców przestępstwa", a po drugie, że chociaż nie zaznaczyły one pola „przesłuchanie podejrzanego lub oskarżonego" w odpowiednim formularzu, to wyraźnie domagały się, aby francuski sędzia śledczy odebrał od AK wyjaśnienia w sprawie czynów, o których popełnienie jest podejrzana, oraz zaprotokołował je. Izba śledcza cour d'appel de Paris (sądu apelacyjnego w Paryża) uznała w związku z tym, że żądając od AK wyjaśnienia jej stanowiska w przedmiocie okoliczności faktycznych, w obecności jej obrońcy i z należytym poszanowaniem prawa do obrony, wspomniane organy dążyły do przeprowadzenia „dochodzenia mającego na celu uzyskanie dowodów dotyczących przestępstwa" w rozumieniu art. 694–16 code de procédure pénale (francuskiego kodeksu postępowania karnego).

15. AK wniosła skargę kasacyjną od tego orzeczenia do sądu odsyłającego.

16. Sąd odsyłający wskazuje, że AK podnosi, iż wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2022 r. izba śledcza cour d'appel de Paris (sądu apelacyjnego w Paryża) naruszyła art. 1 dyrektywy 2014/41 i art. 694–16 code de procédure pénale (francuskiego kodeksu postępowania karnego). Według AK wydanie europejskiego nakazu dochodzeniowego nie może mieć na celu „zaznajomienia z zarzutami i powiadomienia o wniesieniu aktu oskarżenia", ponieważ takie powiadomienie wchodzi w zakres innych instrumentów współpracy, w szczególności art. 696–44 code de procédure pénale (francuskiego kodeksu postępowania karnego)[7].

17. Rzecznik generalny przy sądzie odsyłającym uważa natomiast, że sporny europejski nakaz dochodzeniowy, który obejmuje „czynności dochodzeniowe nierozerwalnie związane z doręczeniem [AK] postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia i odebraniem jej uwag przez sędziego w obecności adwokata, w celu poszanowania prawa do obrony", stanowi prowadzenie czynności dochodzeniowych mających na celu uzyskanie dowodów dotyczących przestępstwa.

18. Sąd odsyłający wykazuje, że dotychczas Trybunał nigdy nie wypowiedział się w kwestii zakresu przedmiotowego europejskiego nakazu dochodzeniowego, a w szczególności tego, czy obejmuje on doręczenie postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia zawierającego nakaz osadzenia w zakładzie karnym lub areszcie oraz zobowiązanie do złożenia poręczenia majątkowego. Jego zdaniem nie wydaje się możliwe stwierdzenie, że prawidłowe stosowanie prawa Unii jest tak oczywiste, że nie pozostawia ono miejsca na jakiekolwiek racjonalne wątpliwości. W tych okolicznościach Cour de cassation (sąd kasacyjny, Francja) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy art. 1 i 3 dyrektywy 2014/41 należy interpretować w ten sposób, że uprawniają one organ wymiaru sprawiedliwości państwa członkowskiego do wydawania lub zatwierdzania europejskiego nakazu dochodzeniowego mającego na celu, po pierwsze, doręczenie osobie, której

[7] Artykuł ten brzmi następująco: „W przypadku postępowania karnego prowadzonego za granicą, zagraniczny organ uzna za niezbędne doręczenie dokumentu procesowego lub wyroku osobie zamieszkałej na terytorium francuskim, dokument jest przekazywany w sposób przewidziany w art. 696–8 i 696–9, w razie potrzeby wraz z tłumaczeniem na język francuski. Doręczenie osobiste następuje na wniosek prokuratora. Oryginał dokumentu stwierdzający jego doręczenie jest przekazywany w tym samym trybie wnioskującemu organowi".

postawiono zarzuty, postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia, zawierającego ponadto nakaz osadzenia w zakładzie karnym lub areszcie oraz zobowiązanie do złożenia poręczenia majątkowego, po drugie, przesłuchanie tej osoby, aby mogła ona, w obecności swojego adwokata, zgłosić wszelkie istotne uwagi dotyczące okoliczności faktycznych przedstawionych we wspomnianym akcie oskarżenia?".

19. AK, rządy francuski i niderlandzki oraz Komisja Europejska przedstawiły uwagi na piśmie.

20. W odpowiedzi na wniosek Trybunału o udzielenie informacji sąd odsyłający wskazał, że AK została przekazana organom hiszpańskiego wymiaru sprawiedliwości w dniu 9 września 2022 r. na podstawie trzech wyroków wydanych przez izbę śledczą cour d'appel de Paris (sądu apelacyjnego w Paryżu) [8]. Wyjaśnił również, że protokół przesłuchania AK z dnia 19 lipca 2021 r. został przesłany tym organom.

Analiza

21. Pytanie, które pojawia się w niniejszej sprawie, dotyczy tego, czy organy sądowe państwa członkowskiego mogą, korzystając z europejskiego nakazu dochodzeniowego, z jednej strony zwrócić się do organów innego państwa członkowskiego o doręczenie określonej osobie postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia, zawierającego nakaz tymczasowego aresztowania i zobowiązanie zainteresowanej do złożenia poręczenia majątkowego, a także, z drugiej strony, o przesłuchanie tejże osoby w celu umożliwienia jej, w obecności jej adwokata, zgłosić wszelkie istotne uwagi dotyczące okoliczności faktycznych przedstawionych we wspomnianym akcie oskarżenia. Aby odpowiedzieć na to pytanie, należy, w pierwszej kolejności, ustalić przedmiotowy zakres stosowania europejskiego nakazu dochodzeniowego, a w drugiej kolejności, sprawdzić, czy czynności, o których mowa powyżej, mogą być objęte tym zakresem.

W przedmiocie przedmiotowego zakresu europejskiego nakazu dochodzeniowego

22. Artykuł 1 ust. 1 dyrektywy 2014/41 definiuje „europejski nakaz dochodzeniowy" jako orzeczenie sądowe wydane lub zatwierdzone przez organ wymiaru sprawiedliwości jednego państwa członkowskiego w celu wezwania innego państwa członkowskiego do przeprowadzenia jednej lub kilku określonych „czynności dochodzeniowych w celu uzyskania materiału dowodowego" zgodnie z tą dyrektywą, w tym tych materiałów dowodowych, którymi właściwe tego państwa członkowskiego już dysponują.

23. Artykuł 3 dyrektywy 2014/41, dotyczący zakresu stosowania europejskiego nakazu dochodzeniowego, stanowi w sposób ogólny, że nakazowi temu „podlega każda czynność dochodzeniowa". Ten sam artykuł wyraźnie wyłącza z tego zakresu jedynie utworzenie wspólnego zespołu dochodzeniowo-śledczego oraz gromadzenie materiału dowodowego w ramach takiego zespołu dochodzeniowo-śledczego, ponieważ czynności te są uregulowane w szczególnych przepisach art. 13 konwencji z dnia 29 maja 2000 r. i decyzji ramowej 2002/465 [9].

[8] Dwa wyroki wydane w dniu 26 września 2018 r. i jeden w dniu 9 października 2019 r. roku.

[9] Zobacz również motyw 9 dyrektywy 2014/41, który stanowi, że „dyrektywa [ta] nie ma zastosowania do obserwacji transgranicznej, o której mowa w konwencji wykonawczej do układu z Schengen […]".

24. Tak więc, jak wynika z motywu 8 dyrektywy 2014/41, zamierzeniem prawodawcy Unii było, aby europejski nakaz dochodzeniowy miał „wymiar horyzontalny" i dotyczył „wszystkich czynności dochodzeniowych mających na celu gromadzenie materiału dowodowego".

25. Dyrektywa 2014/41 nie definiuje pojęcia „czynności dochodzeniowej" ani nie przewiduje wykazu czynności, których wykonania można domagać się za pośrednictwem europejskiego nakazu dochodzeniowego. Jest prawdą, że art. 10 ust. 2 i art. 24–31 tej dyrektywy odnosi się do szeregu czynności dochodzeniowych. Nic nie pozwala jednak uznać, że odniesienia te stanowią wyczerpujące wyliczenie czynności dochodzeniowych, które mogą być przedmiotem takiego nakazu. Pierwszy z przywołanych przepisów wymienia czynności, których wykonania powinno się móc, co do zasady, zawsze domagać na mocy prawa krajowego państwa wykonującego [10]. Co się tyczy art. 24–31 dyrektywy 2014/41, przewidują one przepisy szczególne dla niektórych czynności dochodzeniowych, których wykonywanie ma pewną specyfikę, w szczególności w odniesieniu do podstaw odmowy [11].

26. Pragnę również zauważyć, że europejski nakaz dochodzeniowy jest instrumentem opartym na zasadach wzajemnego zaufania i uznawania [12], który umożliwia, co do zasady, organowi wydającemu nakaz przeprowadzenie czynności dochodzeniowych, które uzna za niezbędne, na terytorium państwa członkowskiego innego niż jego własne. System ustanowiony w dyrektywie 2014/41 opiera się w szczególności na założeniu, że organ ten jest najwłaściwszy do podjęcia decyzji, w zależności od jego znajomości elementów danego dochodzenia, jakie czynności dochodzeniowe należy przeprowadzić, z zastrzeżeniem jednakże możliwości przeprowadzenia przez organ wykonujący innego rodzaju czynności dochodzeniowej, jeżeli czynność wskazana w europejskim nakazie dochodzeniowym nie istnieje w jego prawie krajowym lub nie byłaby dopuszczalna w podobnej sprawie krajowej [13].

27. W świetle powyższych rozważań podzielam pogląd rządu francuskiego, zgodnie z którym europejski nakaz dochodzeniowy jest instrumentem o bardzo szerokim zakresie przedmiotowym zastosowania, ponieważ pojęcie „czynności dochodzeniowych" obejmuje „szeroki wachlarz czynności". Niemniej jednak, jak podnoszą wszystkie strony niniejszego postępowania przed Trybunałem, w tym rząd francuski, przeprowadzenie czynności dochodzeniowych przewidzianych w europejskim nakazie dochodzeniowym ma na celu wyłącznie pozyskanie materiału dowodowego [14] i, jeżeli spełnione są niezbędne w tym celu przesłanki, przekazanie tego materiału organowi wydającemu [15].

[10] Obejmują one pozyskiwanie informacji lub materiałów dowodowych znajdujących się już w posiadaniu organu wykonującego, pozyskiwanie informacji zawartych w bazach danych prowadzonych przez organy policyjne lub organy wymiaru sprawiedliwości, przesłuchanie świadka, biegłego, ofiary, podejrzanego lub oskarżonego lub osoby trzeciej na terytorium państwa wykonującego, wszelkie czynności dochodzeniowe nieobejmujące środków przymusu określone w prawie państwa wykonującego oraz identyfikację osób posiadających abonament na określony numer telefonu lub adres IP.

[11] Dotyczy to przesłuchania z wykorzystaniem wideokonferencji lub innej formy przekazu audiowizualnego świadka, biegłego, podejrzanego lub osoby ściganej, przesłuchania w formie konferencji telefonicznej świadka lub biegłego, pozyskania informacji bankowych lub finansowych lub czynności dochodzeniowych wymagających gromadzenia materiału dowodowego na bieżąco, w sposób ciągły i przez konkretny okres, takich jak monitorowanie operacji bankowych lub innych operacji finansowych, które są prowadzone przy użyciu jednego lub większej liczby określonych rachunków lub niejawne nadzorowanie przesyłek na terytorium państwa wykonującego, prowadzenie niejawnych dochodzeń i przechwytywanie przekazów telekomunikacyjnych.

[12] Artykuł 1 ust. 2 dyrektywy 2014/41. Zobacz także wyrok z dnia 8 grudnia 2020 r., Staatsanwaltschaft Wien (Sfałszowane polecenia przelewu) (C-584/19, EU:C:2020:1002, pkt 64).

[13] Artykuł 10 ust. 1 i motyw 10 dyrektywy 2014/41. Zgodnie z art. 10 ust. 3 tej dyrektywy organ wykonujący może również zastosować inną czynność dochodzeniową niż wskazana w europejskim nakazie dochodzeniowym, gdy czynność dochodzeniowa wybrana przez organ wykonujący będzie miała taki sam rezultat przy użyciu mniej inwazyjnych środków.

[14] Zgadzam się z uwagą rządu francuskiego, że „chociaż pojęcie »dowodu« nie posiada ogólnej definicji w prawie Unii, odnosi się ono, w szerokim znaczeniu, do środków wykorzystywanych do wykazania faktu lub czynu w sposób dozwolony prawem".

[15] Wyrok z dnia 2 września 2021 r., Finanzamt für Steuerstrafsachen und Steuerfahndung Münster (C-66/20, EU:C:2021:670, pkt 41).

28. Ocenę tę potwierdza wiele elementów dyrektywy 2014/41. Sama bowiem definicja pojęcia „europejskiego nakazu dochodzeniowego” zawarta w jej art. 1 ust. 1 podkreśla, że jego celem jest umożliwienie wydającemu nakaz państwu członkowskiemu „uzyskania materiału dowodowego”. Na to samo wskazują motywy 7 („służąc[y] gromadzeniu materiału dowodowego”), 8 („mając[y] na celu gromadzenie materiału dowodowego”), 11 („do gromadzenia tego materiału dowodowego”), 24 i 38 („[do] pozyskiwania materiału dowodowego”). Z art. 13 tejże dyrektywy wynika poza tym, że materiał dowodowy zgromadzony przez organy państwa wykonującego w ramach wykonania europejskiego nakazu dochodzeniowego ma być przekazany do państwa wydającego [16]. Ten sam przepis w ust. 4 identyfikuje jako ten materiał „przedmioty, dokumenty lub dane” [17]. Należy również zauważyć, że wszystkie czynności dochodzeniowe wymienione w art. 10 ust. 2 i w art. 24–31 dyrektywy 2014/41 [18] mają na celu pozyskanie materiału w celu ustalenia, na przykład, zaistnienia faktu, czynu lub okoliczności, w których nastąpił fakt lub doszło do czynu, oraz tożsamości lub stanu sprawcy czynu.

29. Idąc tym samym tokiem myślenia, zgadzam się z rządami francuskim i niderlandzkim co do uwagi, że motyw 34 dyrektywy 2014/41 przewiduje, że „wszelkie przedmioty, w tym aktywa finansowe, mogą podlegać różnym środkom tymczasowym, nie tylko w celu gromadzenia materiału dowodowego, ale również w celu konfiskaty”, ale że w zakres zastosowania tej dyrektywy wchodzą jedynie czynności zmierzające do pierwszego z tych dwóch celów [19].

30. Kolejny kluczowy element znaleźć można w art. 22 ust. 1 i art. 23 ust. 1 dyrektywy 2014/41, z których wynika, że europejski nakaz dochodzeniowy można wydać w celu tymczasowego przekazania osoby pozbawionej wolności odpowiednio do państwa wydającego lub państwa wykonującego, ale wyłącznie „w związku z przeprowadzeniem czynności dochodzeniowej służącej gromadzeniu materiału dowodowego, która to czynność wymaga obecności” tej osoby na terytorium państwa, do którego ma ona zostać przekazana zgodnie z wnioskiem. W motywie 25 tej dyrektywy uściślono w tym względzie, że „gdy dana osoba ma zostać przekazana do innego państwa członkowskiego w celu prowadzenia przeciwko niej postępowania, w tym gdy osoba ta ma być postawiona przed sądem, należy wydać europejski nakaz aresztowania (ENA) zgodnie z decyzją ramową Rady 2002/584/WSiSW [z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. 2002, L 190, s. 1)]”. W wyroku w sprawie Staatsanwaltschaft Wien (Sfałszowane polecenia przelewu) [20] Trybunał podkreślił, że europejski nakaz dochodzeniowy realizuje w ramach postępowania karnego inny cel niż europejski nakaz aresztowania w tym znaczeniu, że podczas gdy europejski nakaz aresztowania ma na celu, zgodnie z art. 1 ust. 1 decyzji ramowej 2002/584, zatrzymanie i przekazanie osoby, której dotyczy wniosek, w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności, to zgodnie z art. 1 ust. 1 dyrektywy 2014/41 europejski nakaz dochodzeniowy ma na celu przeprowadzenie co najmniej jednej określonej czynności dochodzeniowej w celu uzyskania materiału dowodowego.

[16] Artykuł 13 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy 2014/41 brzmi następująco: „W wyniku wykonania END organ wykonujący przekazuje państwu wydającemu bez zbędnej zwłoki pozyskany lub będący już w posiadaniu właściwych organów państwa wykonującego materiał dowodowy”.

[17] Zobacz również art. 15 ust. 1 lit. b) dyrektywy 2014/41.

[18] Zobacz przypis 10 i 11 do niniejszej opinii.

[19] Trybunał orzekł, że „[j]ak podkreślono w motywie 34 tej dyrektywy, dotyczy ona jedynie środków tymczasowych służących gromadzeniu materiału dowodowego” [wyrok z dnia 8 grudnia 2020 r., Staatsanwaltschaft Wien (Sfałszowane polecenia przelewu), C-584/19, EU:C:2020:1002, pkt 71].

[20] Wyrok z dnia 8 grudnia 2020 r. (C-584/19, EU:C:2020:1002, pkt 72).

31. Trybunał wielokrotnie orzekał ponadto, że celem dyrektywy 2014/41 jest zastąpienie rozdrobnionych i skomplikowanych przepisów o gromadzeniu materiału dowodowego w sprawach karnych o charakterze transgranicznym. Zmierza ona do ustanowienia uproszczonego i bardziej wydajnego systemu opartego na jednym instrumencie, zwanym „europejskim nakazem dochodzeniowym", aby uprościć i przyspieszyć współpracę sądową, co ma przyczynić się do realizacji wyznaczonego Unii celu, jakim jest ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, opierającej się na wysokim stopniu zaufania między państwami członkowskimi [21]. Idąc podobnym tropem pragnę dodać, że w Programie sztokholmskim przyjętym przez Radę Europejską w dniu 10 i 11 grudnia 2009 r., do którego odwołuje się motyw 6 dyrektywy 2014/41, wskazano, że „nowe podejście", którego potrzeba było w zakresie uzyskiwania dowodów, które stanie się później europejskim nakazem dochodzeniowym, miało uwzględniać w szczególności „elastyczność tradycyjnego systemu wzajemnej pomocy prawnej", „mieć szerszy zakres zastosowania" i „[obejmować] jak najwięcej rodzajów dowodów, z uwzględnieniem odnośnych środków" [22].

32. Z art. 34 ust. 1 dyrektywy 2014/41 wynika wreszcie, że zastępuje ona jedynie „odpowiednie postanowienia" trzech konwencji, o których mowa w tym przepisie, w tym konwencji z dnia 29 maja 2000 r. roku. Dotyczy to zatem jedynie tych postanowień wskazanych konwencji, które regulują te same dziedziny co ta dyrektywa, co jak podnosi rząd niderlandzki, wskazuje na to, że nie obejmuje ona wszystkich możliwych wniosków o wzajemną pomoc prawną. Pozostałe postanowienia tych konwencji mają nadal obowiązywać między państwami członkowskimi.

W przedmiocie tego, czy o przeprowadzenie czynności takich jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym można występować w ramach europejskiego nakazu dochodzeniowego

33. Jeśli chodzi o pierwszą część spornego europejskiego nakazu dochodzeniowego, uważam – podobnie jak AK, rząd niderlandzki i Komisja – że o doręczenie postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia nie można wnosić w drodze takiego nakazu. Celem tej czynności w sposób wyraźny nie jest gromadzenie materiału dowodowego lub, jak ujmuje to rząd niderlandzki, uzyskanie przedmiotu, dokumentu lub danych celem ich wykorzystania w postępowaniu karnym. Jest to formalna czynność procesowa, która ma miejsce po zakończeniu postępowania przygotowawczego i ma na celu formalne poinformowanie osoby, której przedstawiono zarzuty, o postawieniu jej w stan oskarżenia, o postawionych jej zarzutach oraz o przekazaniu sprawy do sądu orzekającego.

34. Doręczenie postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia w innym państwie członkowskim nie jest zatem uregulowane w dyrektywie 2014/41, lecz objęte jest innym instrumentem w dziedzinie wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych, w tym przypadku konwencją z dnia 29 maja 2000 r. [23], a dokładnie mówiąc art. 5 tej konwencji. Jak wskazuje rząd francuski, ze sprawozdania wyjaśniającego dotyczącego tej konwencji [24] wynika, że wyrażenie „dokumenty

[21] Wyrok z dnia 30 kwietnia 2024 r., M.N. (EncroChat) (C-670/22, EU:C:2024:372, pkt 86 i przytoczone tam orzecznictwo).

[22] Rada Europejska, Program sztokholmski – Otwarta i bezpieczna Europa dla dobra i ochrony obywateli (Dz.U. 2010, C 115, s. 1), pkt 3.1.1.

[23] Wynika to również jasno ze wspólnej noty Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych i Europejskiej Sieci Sądowej na temat stosowania europejskiego nakazu dochodzeniowego w praktyce z czerwca 2019 r. (s. 6), cytowanej przez AK i dostępnej pod adresem: https://www.eurojust.europa.eu/sites/default/files/Publications/Reports/2019-06-Joint_Note_EJ-EJN_practical_application_EIO_PL.pdf.

[24] Rapport explicatif concernant la convention du 29 mai 2000 relative à l'entraide judiciaire en matière pénale entre les États membres de l'Union européenne [Sprawozdanie wyjaśniające w sprawie Konwencji z dnia 29 maja 2000 r. o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej] (Dz.U. 2000, C 379, s. 7) [tłumaczenie nieoficjalne] .

procesowe", którego konwencja ta nie definiuje, należy interpretować „w szerokim znaczeniu" i jako obejmujące na przykład „wezwania i orzeczenia sądowe". Wobec braku w dyrektywie 2014/41 przepisu dotyczącego doręczania pism procesowych odpowiadającego art. 5 konwencji z dnia 29 maja 2000 r., ten ostatni artykuł ma pełne zastosowanie zgodnie z art. 34 ust. 1 tej dyrektywy.

35. Wprawdzie można uznać, że – jak twierdzą zarówno AK, jak i rząd francuski – doręczenia dokumentu procesowego dokonuje się w ramach europejskiej nakazu dochodzeniowego, jeżeli stanowi ono proceduralnie część przeprowadzania czynności dochodzeniowej, której celem jest pozyskanie dowodów i której dotyczy ten nakaz, i jest ono niezbędne do wykonania tej czynności dochodzeniowej. Takie rozwiązanie odpowiada zalecanej potrzebie elastyczności systemu wzajemnej pomocy prawnej i pozwala uniknąć sytuacji, w której właściwe organy byłyby zmuszone do składania dwóch odrębnych wniosków, jednego opartego na dyrektywie 2014/41, a drugiego na art. 5 konwencji z dnia 29 maja 2000 r., co byłoby sprzeczne z realizowanym przez dyrektywę celem skuteczności. W tym samym duchu w sprawozdaniu Europejskiej Sieci Sądowej dotyczącym europejskiego nakazu dochodzeniowego, opublikowanym 7 grudnia 2018 r., wskazano, że „powszechnie przyjmuje się", że zakres zastosowania dyrektywy 2014/41 nie obejmuje, w szczególności, „doręczania i wysyłania dokumentów procesowych (chyba że są one częścią czynności dochodzeniowej w ramach [europejskiego nakazu dochodzeniowego])"[25]. Podobnie sprawozdania Eurojustu z listopada 2020 r. dotyczącego europejskiego nakazu dochodzeniowego wynika, że doręczenie i wysłanie dokumentu procesowego powinno być przedmiotem odrębnego wniosku o pomoc prawną, chyba że „przekazanie tego dokumentu stanowi część czynności dochodzeniowej, o którą wnioskowano w [europejskim nakazie dochodzeniowym]"[26]. Podobnie również wskazano we wspólnej nocie Eurojustu i Europejskiej Sieci Sądowej, przytoczonej w przypisie 23 do niniejszej opinii, że „panuje powszechna zgoda co do tego, że dyrektywa [2014/41] nie obejmuje […] doręczania i wysyłania pism procesowych, chyba że dostarczenie danego dokumentu ma kluczowe znaczenie dla czynności dochodzeniowej, która jest przedmiotem [europejskiego nakazu dochodzeniowego]". Zdaniem tej Agencji i Sieci „w takim przypadku należy zastosować elastyczne podejście do włączenia takiego dokumentu do [europejskiego nakazu dochodzeniowego] zgodnie z art. 9 ust. 2 dyrektywy [2014/41]"[27].

36. Uważam jednak, podobnie jak AK, że przypadek opisany w pkt 35 niniejszej opinii należy postrzegać jako wyjątek od zasady, zgodnie z którą doręczanie dokumentów procesowych nie jest objęte zakresem stosowania europejskiego nakazu dochodzeniowego. Należy je zatem interpretować go sposób ścisły, aby umożliwić współistnienie różnych instrumentów europejskiej pomocy prawnej w sprawach karnych bez wzajemnego naruszania ich zakresów stosowania ani poszczególnych procedur, gwarancji i przewidzianych w nich warunków. Taka sytuacja mogłaby obejmować na przykład przypadek, w którym przeprowadzenie czynności dochodzeniowej, takiej jak przeszukanie przeprowadzone w miejscu zamieszkania zainteresowanego, wymaga wydania przez organ sądowy decyzji zezwalającej na tę czynności i podlegającej wcześniejszemu doręczeniu tej osobie.

[25] Zobacz s. 2 tego dokumentu dostępnego pod adresem: https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/EJN_RegistryDoc/EN/3096/83/0

[26] Zobacz s. 20 tego dokumentu dostępnego pod adresem https://www.eurojust.europa.eu/publication/report-eurojust-casework-european-investigation-order.

[27] Zobacz s. 6 tego dokumentu.

37. Wydaje mi się natomiast, że – jak twierdzi AK – sytuacja ta nie może mieć zastosowania w przypadku doręczenia postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia. Celem tej czynności postępowania karnego, która ma miejsce na zakończenie postępowania przygotowawczego [28], jest przedstawienie czynu, który jest zarzucany danej osobie, i jego kwalifikacji prawnej oraz wykazanie, że istnieją już wystarczające dowody, aby oskarżyć tę osobę i postawić ją przed sądem celem osądzenia [29]. Jak słusznie wskazują AK i rząd niderlandzki, postanowienie o postawieniu w stan oskarżenia jest, co do zasady, autonomiczną czynnością procesową, która może mieć poważne konsekwencje dla danej osoby. Nie widzę, w jaki sposób doręczenie takiego dokumentu procesowego tej osobie mogłoby stanowić część czynności dochodzeniowej, której celem jest pozyskanie dowodów, lub mogło być do przeprowadzenia tej czynności niezbędne. Odnosząc się do przypadku będącego przedmiotem niniejszego pytania prejudycjalnego, wydaje mi się, że – jak podnosi AK – przesłuchanie oskarżonego celem zgromadzenia dowodów, nie odnosząc się do kwestii tego, czy to było rzeczywiście przedmiotem wniosku o przesłuchanie w postępowaniu głównym [30], nie jest uzależnione od doręczenia postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia.

38. Jeżeli chodzi o okoliczność, że postanowienie o postawieniu w stan oskarżenia zawiera również nakaz złożenia poręczenia majątkowego, nie wpływa on moim zdaniem w żaden sposób na wniosek, zgodnie z którym że doręczenie takiego postanowienia nie można być przedmiotem europejskiego nakazu dochodzeniowego. Z całą pewnością nakaz taki, mający zresztą charakter czysto pomocniczy, nie stanowi czynności dochodzeniowej mającej na celu uzyskanie materiału dowodowego w rozumieniu dyrektywy 2014/41 [31].

39. Wniosku tego nie podważa również okoliczność, że postanowienie o postawieniu w stan oskarżenia zawiera nakaz tymczasowego aresztowania, taki jak rozpatrywany w postępowaniu głównym. Poza szczególnym przypadkiem tymczasowego przekazania osób już zatrzymanych w celu przeprowadzenia czynności dochodzeniowej, przewidzianym w art. 22 i 23 dyrektywy 2014/41, europejski nakaz dochodzeniowy nie może zawierać wniosku o zatrzymanie lub pozostawienie w areszcie danej osoby [32]. Przypadek tymczasowego przekazania nie dotyczy sytuacji takiej jak w niniejszej sprawie, w której tymczasowe aresztowanie danej osoby nie ma żadnego celu dowodowego, lecz jest wymagane wyłącznie w celu umożliwienia stawiennictwa tej osoby w następstwie jej oskarżenia przed właściwym sądem orzekającym w państwie wydającym.

40. Co się tyczy drugiej części spornego europejskiego nakazu dochodzeniowego, a mianowicie wniosku o przesłuchanie oskarżonej w celu umożliwienia jej zgłoszenia wszelkich istotnych uwag dotyczących okoliczności faktycznych przedstawionych w doręczonym jej postanowieniu o postawieniu w stan oskarżenia, wskazałem już, że dyrektywa 2014/41 wyraźnie przewiduje w art. 10 ust. 2 lit. c) i w art. 24 ust. 1 akapit drugi wśród czynności dochodzeniowych, o które może wystąpić w ramach takiego nakazu, przesłuchanie podejrzanego lub oskarżonego.

[28] Rząd francuski wyjaśnia tym samym, że „postanowienie o postawieniu w stan oskarżenia […] świadczy zwykle o zakończeniu dochodzenia prowadzonego przez organy śledcze i sędziego śledczego”.

[29] W niniejszej sprawie postanowienie o postawieniu w stan oskarżenia z dnia 30 września 2009 r. w pierwszej części zawiera opis czynów zarzucanych AK, w drugiej części przedstawia ich kwalifikację karną, przedstawia dowody przeciwko AK i określa powody, dla których należy nakazać jej złożenie poręczenia majątkowego oraz jej tymczasowe aresztowanie, a w trzeciej części, która stanowi sentencję tego postanowienia, stwierdza, że AK została postawiona w stan oskarżenia i nakazuje jej aresztowanie oraz złożenie poręczenia majątkowego w wysokości 30 000 EUR.

[30] Zobacz pkt 41 niniejszej opinii.

[31] W niniejszej sprawie z postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia z dnia 30 września 2009 r. wynika, że celem złożenia poręczenia majątkowego było zabezpieczenie „zobowiązań finansowych, które [AK] może ponieść w przyszłości”, jeżeli oprócz odpowiedzialności karnej zostałaby pociągnięta do odpowiedzialności cywilnej.

[32] Zobacz podobnie wyrok z dnia 8 grudnia 2020 r., Staatsanwaltschaft Wien (Sfałszowane polecenia przelewu) (C-584/19, EU:C:2020:1002, pkt 73).

41. Jednakże, jak słusznie podkreśla Komisja, taki wniosek o przesłuchanie mógłby wchodzić w zakres stosowania europejskiego nakazu dochodzeniowego tylko wtedy, gdyby rzeczywiście miał na celu zgromadzenie materiału dowodowego. Nie byłoby tak, gdyby wniosek o przesłuchanie miał w rzeczywistości na celu jedynie umożliwienie oskarżonemu skorzystania z przysługującego mu prawa do obrony poprzez przedstawienie uwag na temat wszczętego przeciwko niemu postępowania w wyniku oskarżenia. W tym względzie pragnę wskazać, że AK i rząd francuski nie zgadzają się co do celu wniosku o przesłuchanie, o które zwrócono się w ramach spornego europejskiego nakazu dochodzeniowego. Podczas gdy rząd ten uważa, że z nakazu tego niezaprzeczalnie wynika, iż celem tego wniosku było uzyskanie dowodów, AK twierdzi, że jedynym celem przesłuchania było zagwarantowanie jej prawa do obrony w związku z oskarżeniem [33].

42. Do sądu odsyłającego należy ustalenie dokładnego przedmiotu wniosku o przesłuchanie rozpatrywanego w postępowaniu głównym. Gdyby sąd ten stwierdził, że wniosek ten nie ma na celu uzyskania dowodów, należałoby stwierdzić, że zarówno wspomniany wniosek, jak i wniosek o doręczenie postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia nie są objęte zakresem stosowania europejskiego nakazu dochodzeniowego. Gdyby natomiast sąd ten stwierdził, że wniosek o przesłuchanie rzeczywiście ma na celu zgromadzenie materiału dowodowego, mógłby on moim zdaniem zatwierdzić tę część europejskiego nakazu dochodzeniowego, oczywiście z zastrzeżeniem, że spełnione zostały warunki dotyczące treści i formy takiego nakazu przewidziane w dyrektywie 2014/41, a także inne wymagane przez nią formalności [34]. Wydaje mi się, że całkowita odmowa wykonania europejskiego nakazu dochodzeniowego z tego powodu, że nie mógł on obejmować wniosku o doręczenie postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia, byłaby nadmierna i sprzeczna z celem skuteczności realizowanym przez tę dyrektywę.

Wniosek

43. W świetle powyższych rozważań proponuję, aby na pytanie prejudycjalne zadane przez Cour de Cassation (sąd kasacyjny, Francja) Trybunał udzielił następującej odpowiedzi:

Artykuł 1 i 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych

należy interpretować w ten sposób, że nie uprawniają one organu wymiaru sprawiedliwości państwa członkowskiego do wydawania lub zatwierdzania europejskiego nakazu dochodzeniowego mającego na celu, po pierwsze, doręczenie osobie, której postawiono zarzuty, postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia, zawierającego ponadto nakaz osadzenia w zakładzie karnym lub areszcie oraz zobowiązanie do złożenia poręczenia majątkowego, po drugie, przesłuchanie tej osoby, aby mogła ona, w obecności swojego adwokata, zgłosić wszelkie istotne uwagi dotyczące okoliczności faktycznych przedstawionych we wspomnianym akcie oskarżenia, jeżeli przesłuchanie to nie ma w rzeczywistości na celu uzyskanie dowodów, czego ustalenie należy do sądu krajowego.

[33] AK zauważa w tym kontekście, że prawo osoby oskarżonej do przedstawienia uwag w przedmiocie stawianych zarzutów w obecności jego adwokata jest przewidziane w hiszpańskim kodeksie postępowania karnego w ramach postępowania w sprawie doręczenia postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia.

[34] Zobacz w szczególności art. 5–7 i 9 dyrektywy 2014/41.